

Memoranda padomes izbraukuma sēde Jēkabpilī 03.septembrī

Senioru līdzdalības iespējas

Tatjana Azamatova
Mg.sc.admin., RSU doktorante
Krāslavas Senioru skolas dibinātāja

Saturs

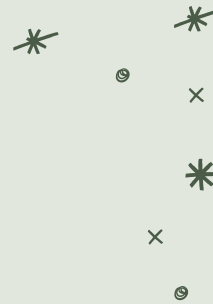
Prezentācijas konteksts

Līdzdalības iespējas un veidi

Vai seniori ir pilsoniski aktīvi?

Kas ir U3A?

U3A kā senioru aktivizēšanas rīks

Kāpēc tieši seniori?

- skaitliski liela un vienīgā pieaugošā iedzīvotāju grupa
- trūkst pilsoniskās līdzdalības prasmju
- pārsvarā ekonomiski neaktīvi
- pakļauti sociālās atstumtības riskam

Šī situācija:

- ir morāli nepieņemama
- veicina paaudžu sašķeltību
- ir ekonomiski neizdevīga
- neatbilst mūsdienīgas valsts standartiem

Līdzdalības iespējas Latvijā I

Vēlēšanas un referendumi

iespēja kandidēt un balsot
pašvaldību, Saeimas,
Eiropas Parlamenta
vēlēšanās, kā arī piedalīties
referendumos

Līdzdalība pašvaldībās

publiskās apspriešanas,
rakstiski iesniegti viedokļi,
ierosinājumi par teritorijas
attīstības plāniem,
infrastruktūras uzlabošanu,
budžeta izmaksu
sadalījumu (tostarp par
līdzdalības budžetu),
balsošana par projektiem
u.c.

Petīciju un iniciatīvu iesniegšana

iesniegt vai parakstīt
likumdošanas iniciatīvas
platformās ManaBalss.lv,
Open2Vote.eu, uzlabo.lv,
balso.riga.lv

Līdzdalības iespējas Latvijā II

Iesniegumi un sūdzības

valsts vai pašvaldību institūcijām, tiesā, arī tiesībsarga birojam;
Ja Latvijas institūcijas vai tiesas nav novērsušas tiesību pārkāpumu, var iesniegt sūdzību Eiropas Cilvēktiesību tiesā vai ANO Cilvēktiesību komitejā

Digitālā līdzdalība

viedokļa paušana sociālajos medijos (Facebook u.c.), dalība tiešsaistes sabiedriskajās apspriedēs, aptaujās u.c.

Dalība politiskās partijās un kustībās

var atbalstīt jau esošu politisko partiju, piedaloties tās darbībā, ziedojot tai vai kļūstot par šīs partijas biedru, bet var arī dibināt jaunu politisko partiju

Līdzdalības iespējas Latvijā III

Dalība nevaldības organizācijās

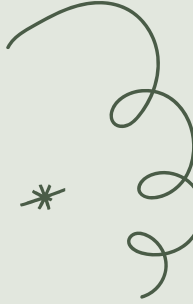
iespēja dibināt un vadīt NVO;
kļūt par citas NVO biedru un veicināt tās mērķu sasniegšanu; atbalstīt konkrētu NVO, piemēram, piedaloties tās darbā vai ziedojot tai

Brīvprātīgais darbs un kopienu iniciatīvas

kopienas attīstības projekti, talkas, kultūras pasākumi, atbalsta grupas u.c.
Brīvprātīgo darbu var organizēt: biedrības un nodibinājumi, valsts un pašvaldību institūcijas, sociālie uzņēmumi u.c.

Dalība konsultatīvajās padomēs

iespēja paust savu viedokli un piedalīties jautājumu risināšanā, kas skar ikdienas dzīvi un labklājību (piemēram, Senioru konsultatīvajā padomē)
Sadarbības memoranda u.c. darba grupās

Vai seniori ir pilsoniski aktīvi?

- grūti sniegt uz pierādījumiem balstītu atbildi

Pētījumi 2020-2025

01

Latvijas iedzīvotāju virs
darbspējas vecuma
veselību ietekmējošo
paradumu un funkcionālo
spēju pētījums (2020)

Autori: Signe Tomsone, Maruta
Pranka un Iveta Briška

02

Sabiedrības saliedētības
radara ziņojums: 2023

Iveta Kažoka, Laima Bērziņa
(Sabiedriskās politikas centrs
PROVIDUS)

03

Par Latvijas iedzīvotāju
medijpratību (2024)

Latvijas Nacionālā elektronisko
plašsaziņas līdzekļu padome
(NEPLP)

Pētījumi 2020-2025

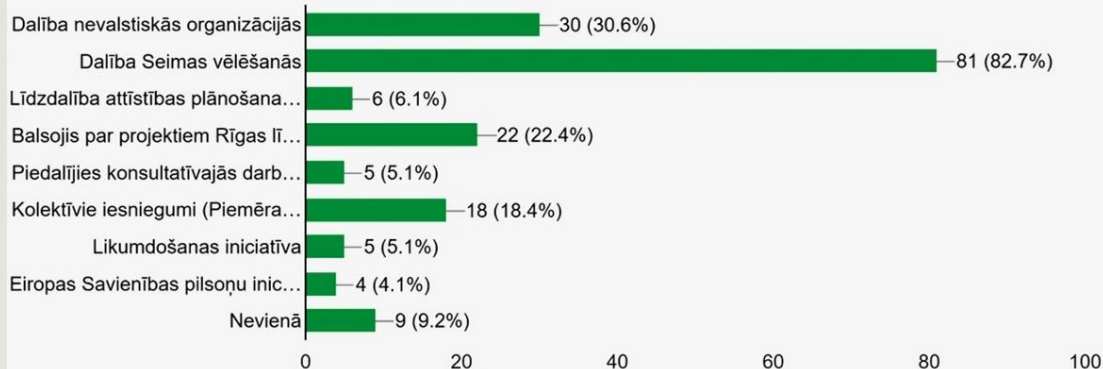
04

Pētījums par Rīgas un
Pierīgas senioru pilsonisko
aktivitāti un tās atbalsta
platformām internetā
(2023)

98 respondenti
Biedrība "RASA"
(AIF projekta ietvaros)

Kādās pilsoniskās līdzdalības aktivitātēs esat iesaistījušies?

98 responses

Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2024.–2027. gadam

- veicināt sabiedrības saliedētību, pilsonisko aktivitāti un NVO kapacitāti, līderu attīstību un pilsoniskās prasmes
- pasākumi, kas veicina līdzdalību, tai skaitā NVO atbalsts
- **nav paredzēti** pasākumi un aktivitātes tieši senioru vecuma grupai

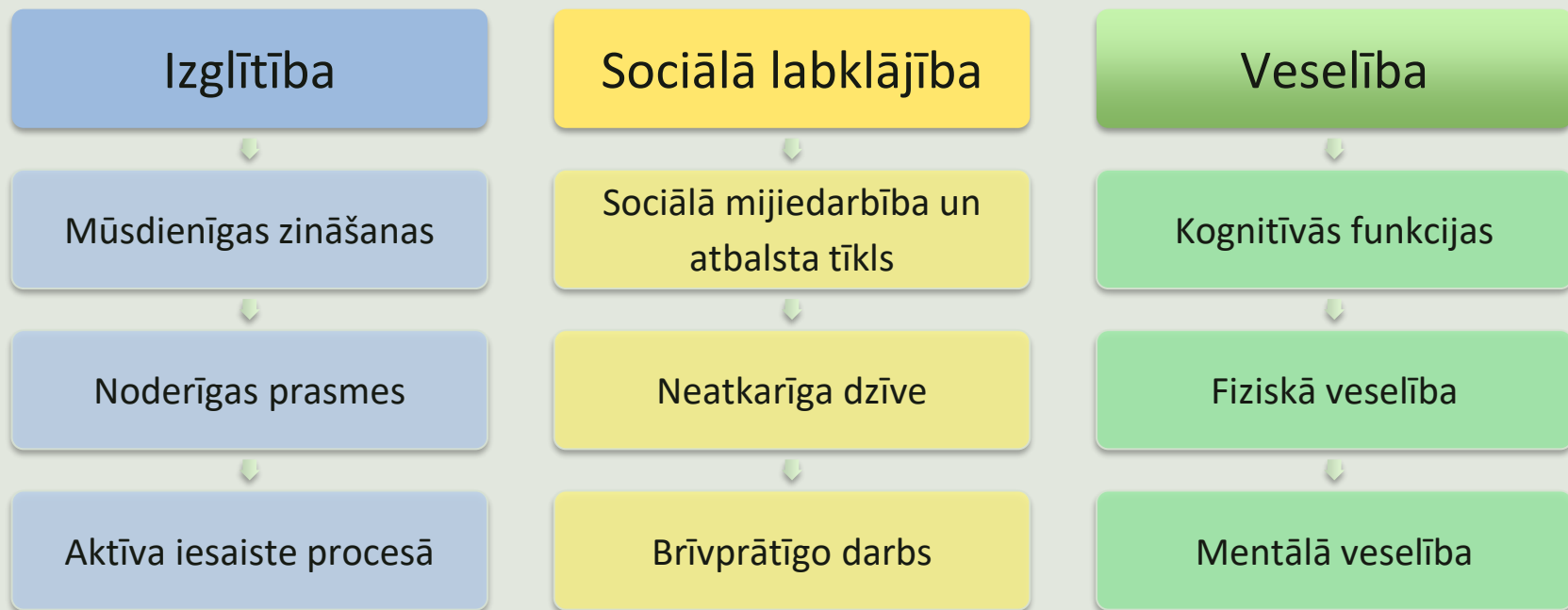

Trešās paaudzes universitāte - U3A (University of the Third Age) **Senioru skola**

izmaksu un organizēšanas ziņā
efektīvs sociālās drošības un labklājības rīks
veselīgas novecošanās veicināšanai

U3A pozitīvas ietekmes dimensijas

U3A = Senioru skolas

- organizē apmācības un skaidro sarežģītus sociālos procesus, piemēram, diskriminācija, migrācija, globalizācija, feminisms, populisms u.c

- informē Senioru skolu dalībniekus par iespējām iesaistīties diskusijās, aptaujās un citos līdzdalības procesos

- aicina nepalikt vienaldzīgiem pret apkārtējo cilvēku un sabiedrības problēmām

- veido iespējas senioriem: palīdzēt līdzcilvēkiem; rūpēties par apkārtējo vidi; klūt par brīvprātīgo u.c.

U3A = Senioru skolas

paaugstina kompetences
un kritiskās domāšanas
spējas

aktualizē starppaaudžu
komunikācijas
nepieciešamību

veicina senioru iesaisti
pilsoniskajā sabiedrībā

Vidusdaugavas Senioru universitāte

Mācību programma

Sociālās aktivitātes un pilsoniskā līdzdalība senioriem: NVO izveides pamati

- Seniori kā nozīmīga sabiedrības daļa
- Senioru iespējas lēmumu pieņemšanas procesu ietekmēšanā
- Pilsoniskās sabiedrības koncepcija, būtība un saturs
- NVO definīcija un darbības veidi
- Pilsoniskās sabiedrības loma ekonomikā
- Vecuma diskriminācija kā būtiska problēma Latvijā
- Senioru NVO kā sociālās ekonomikas sastāvdaļa
- Tikšanās ar NVO pārstāvjiem

2025.g.

Apjoms: 15 stundas

Laiks: 10 nedēļas

Paldies

Tatjana Azamatova
tiazamnew@gmail.com

